

تحلیل پایداری زیست محیطی در نظام‌های زراعی کشاورزی با تکیه بر مصرف و کارایی انرژی

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۴/۰۱

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۵/۱۱

کد مقاله: ۶۴۶۷۳

علی بهرامی^۱

چکیده

دستیابی به توسعه پایدار در نظام‌های کشاورزی توجه بسیاری از محققین و دانشمندان حوزه کشاورزی را به خود جلب نموده است. هدف از انجام این تحقیق تحلیل پایداری زیست محیطی نظام‌های بهره برداری کشاورزی بر مبنای مصرف و کارایی انرژی بود که در این راستا فرآیند تولید گندم آبی در دو نظام زراعی کم خاک ورزی حفاظتی و متعارف در شهرستان رزن مورد بررسی قرار گرفت. کارایی انرژی در این تحقیق عبارت است از نسبت انرژی خروجی به انرژی ورودی هرچه این نسبت بیشتر باشد، بیانگر کارایی بیشتر است و بالعکس. یافته‌ها نشان داد که مصرف انرژی در نظام زراعی متعارف ۳۹۳۶۴ و در حفاظتی ۳۱۸۴۵ مگاژول در هکتار و کارایی انرژی در نظام حفاظتی حدود ۲۰٪ بیشتر از متعارف است. تولید محصول در نظام زراعی متعارف وابستگی بیشتری به مصرف انرژی بویژه انرژی حاصل از سوخت‌های فسیلی دارد. کارایی انرژی در نظام حفاظتی بیانگر این است که انرژی‌های ورودی در این نظام، نسبتاً کمتر است. بنابر این پایداری زیست محیطی در نظام زراعی حفاظتی نسبتاً پایدارتر از نظام متعارف است. از اینرو، توسعه کشاورزی حفاظتی بویژه نظام زراعی بی خاک ورزی و کشت مستقیم، گامی اساسی در جهت پایداری زیست محیطی و توسعه کشاورزی پایدار است.

واژگان کلیدی: پایداری زیست محیطی، نظام‌های زراعی، کارایی انرژی

۱- استادیار پژوهش، واحد تحقیقات اقتصادی و اجتماعی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان، سنندج
bahrani4321@yahoo.com